

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

THE APPLICATION OF BUDDHADHAMMA PRINCIPLES FOR EFFICIENCY
PERFORMANCE PROMOTION OF PRATUPA SUB-DISTRICT MUNICIPALITY
PERSONNEL. MUEANG DISTRICT. LAMPHUN PROVINCE

ธนกร โกคินวัฒนากุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

tnkp2224@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) การวิจัยเชิงปริมาณด้วยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 351 คน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที และค่าเอฟ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.328) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ศาสนา และรายได้ ในภาพรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3) แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ฉันทะคือการทำให้บุคลากรเห็นคุณค่าของงานที่ทำ วิริยะคือการสร้างแรงจูงใจที่ดีในการปฏิบัติงาน จิตตะคือการสร้างความรับผิดชอบร่วมที่จะทำให้บุคลากรรู้สึกว่ามีส่วนเป็นเจ้าของงานนั้น การปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอน วิมังสาคือการสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องที่จะทำให้ได้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : การประยุกต์. อิทธิบาท. ประสิทธิภาพ. การปฏิบัติงาน. บุคลากร

Abstract

This research uses a mixed methodology (Mixed Methods Research). 351 people residing in Lamphun Municipality. using the data analysis method using frequency. percentage. mean. standard deviation. The t-test and F-test were analyzed by One-Way Anova and qualitative research by in-depth interview with the informants. Important. 10 images or people using content analysis method.

The results showed that 1) the overall level of public opinion regarding the efficiency of the personnel of Pratu Pa Subdistrict Municipality. Muang District. Lamphun Province was at a high level ($\bar{x} = 3.63$. S.D. = 0.328). found quality of work The amount of work. the time. the operating expenses All aspects are at a very high level.

2) The results of the comparison of people's opinions about the performance of personnel of Pratu Pa Subdistrict Municipality. Muang District. Lamphun Province in the overall picture. classified by gender. age. educational level. occupation. religion and income in all aspects. no different Therefore. the research hypothesis was rejected.

3) Approaches to applying Buddhist principles to increase the efficiency of the personnel of Pratu Pa Subdistrict Municipality. Muang District. Lamphun Province. it was found that the desire was to make the personnel see the value of their work. Persistence is a good motivator for performance. Chitta is to create shared responsibility

that makes employees feel that they own the work. Vimangsa is the creation of a continuous learning process that maximizes operational efficiency.

Keywords : application. influence. efficiency. operations. personnel

บทนำ

การปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานทรัพยากรบุคคลภาครัฐ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศได้ และสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ (พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2561) เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการพัฒนาระบบราชการ ให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบราชการ คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งผลให้พัฒนาองค์กรให้ก้าวสู่เป้าหมายและพร้อมปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) และแสวงหาเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคลโดยใช้สมรรถนะเป็นพื้นฐาน (Competency - Base Human Resource Management) ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมนำมาใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมถึงภาครัฐของไทยที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงได้นำแนวคิดระบบสมรรถนะมาปรับใช้เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับหน้าที่และส่งเสริมในการปฏิบัติหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหากองค์กรใดมีทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับสมรรถนะขององค์กร ย่อมทำให้องค์กรก้าวไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ (สิรินภา ทาระนิต. 2561 : 1)

การบริหารจัดการอัตรากำลังของหน่วยงานรัฐ เป็นสิ่งสำคัญและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการกำหนดอัตรากำลังคนในองค์กรหนึ่งจะมีความสัมพันธ์กับการกำหนดอัตรากำลังเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ประโยชน์ตอบแทนอื่น และสวัสดิการอื่นๆ อีกมากมาย มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องสอดคล้องกัน ประกอบกับ แผนอัตรากำลัง 3 ปี ประจำปีงบประมาณ 2561 – 2563 ของเทศบาลตำบลประตูป่าจะสิ้นสุดลงในวันที่ 30 กันยายน 2563 ดังนั้น เทศบาลตำบลประตูป่าจึงจำเป็นต้องจัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี ประจำปีงบประมาณ 2564 – 2566 ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับแผนอัตรากำลังฉบับเดิมเป็นสำคัญ เพื่อให้การบริหารจัดการอัตรากำลังของหน่วยงานมีความสมบูรณ์และ

ต่อเนื่อง โดยใช้หลักการและวิธีจัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี ประจำปีงบประมาณ 2564 – 2566 การจัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี เพื่อใช้ในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลประตูป่า รวมทั้งวิเคราะห์อำนาจหน้าที่ วิเคราะห์ประเมินความต้องการกำลังคน วางแผนการใช้กำลังคน การกำหนดโครงสร้างรายละเอียด มีการกำหนดประเภทตำแหน่ง สายงาน การจัดอัตรากำลัง โครงสร้างส่วนราชการให้เหมาะสมกับภารกิจอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมาย จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (เทศบาลตำบลประตูป่า. 2564 : 4) ซึ่งจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาทางผู้วิจัยเองก็ได้เห็นถึงปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรของเทศบาลตำบลประตูป่า คือ บุคลากรขาดทักษะในการทำงาน ขาดการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในส่วนราชการ ขาดความเชื่อมโยงเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ขาดการประสานความรู้และเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร

เนื่องจากผู้วิจัยเองเป็นเจ้าของหน้าที่อยู่ในเทศบาลตำบลประตูป่า จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และป้องกันการเกิดปัญหากับกระบวนการบริหาร ซึ่งจะต้องมองถึงแนวนโยบายในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความสามารถและตัวของบุคลากรด้วย เพื่อเป็นการให้บุคลากรของเทศบาลได้พัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพ ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างเต็มที่เป็นพื้นฐานการใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่าถ้าบุคลากรของเทศบาลนำเอาหลักพุทธธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานก็จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยประกอบไปด้วย

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้คือ ประชาชนในตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 351 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่มีค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error 0.05)

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 10 รูป/คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลประตูป่า กลุ่มบุคลากรของเทศบาลตำบลประตูป่า กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ และตำแหน่ง (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ประกอบไปด้วย 4 ด้านดังนี้ ด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้ 1) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ 2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอเพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่านโดยได้ค่า IOC (Item – Objective Congruence Index : IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0 หมายความว่า แบบสอบถามมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ 3) หาความเชื่อมั่น

ของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) แก่
ประชาชนทั่วไปในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความ
เชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาคท์ (Cronbach)
ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.921 4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อ
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจก
กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

2) แบบสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้างซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้
1.แนวทางการพัฒนา“ด้านคุณภาพของงาน”ของเทศบาล ควรเป็นอย่างไร 2.แนวทางการพัฒนา
“ปริมาณงาน”ของบุคลากรในเทศบาล ควรเป็นอย่างไร 3.แนวทางการจัดการ“เวลา”ในการ
ปฏิบัติงานของบุคลากรในเทศบาล ควรเป็นอย่างไร 4.แนวทางการลด“ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน”
ในการดำเนินงานของเทศบาล ควรเป็นอย่างไร 5. แนวทางการสร้าง“ความพึงพอใจในการ
ปฏิบัติงาน”ของบุคลากรในเทศบาล ควรเป็นอย่างไร 6. แนวทางการพัฒนาบุคลากรในเทศบาลให้เกิด
“ความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน”ควรเป็นอย่างไร 7.แนวทางการพัฒนาบุคลากรในเทศบาลให้
เกิด“ทุ่มเท จดจ่อกับการปฏิบัติงาน”ควรเป็นอย่างไร 8.แนวทางการพัฒนาบุคลากรในเทศบาลให้เกิด
“การพิจารณาถึงข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานและเรียนรู้ตลอดเวลา”ควรเป็นอย่างไร โดยมีขั้นตอน
ดังนี้ 1) ออกแบบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ 2) นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบ 3) นำเครื่องมือไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร
เทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$. S.D. =
0.328) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$.
S.D. = 0.452) ด้านปริมาณงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$. S.D. = 0.441) ด้านเวลา
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$. S.D. = 0.432) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$. S.D. = 0.532)

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดของประชาชนเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
 บุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ
 ศาสนา ระดับการศึกษา ดังนั้นในภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ดังตาราง

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	ความคิดของ ประชาชนเห็นต่อ ประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของ บุคลากร	- ๐.๘๙๗	-	๐.๓๗๐	-	✓
๒.	อายุ	ความคิดของ ประชาชนเห็นต่อ ประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของ บุคลากร	-	๑.๗๙๖	๐.๑๔๘	-	✓
๓.	ระดับ การศึกษา	ความคิดของ ประชาชนเห็นต่อ ประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของ บุคลากร	-	๑.๗๐๔	๐.๑๖๖	-	✓
๔.	อาชีพ	ความคิดของ ประชาชนเห็นต่อ ประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของ บุคลากร	-	๐.๒๗๘	๐.๘๙๒	-	✓

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๕.	ศาสนา	ความคิดของ					
		ประชาชนเห็นต่อ					
		ประสิทธิภาพการ	-	๐.๒๒๔	๐.๗๙๙	-	✓
		ปฏิบัติงานของ					
๖	รายได้	ความคิดของ					
		ประชาชนเห็นต่อ					
		ประสิทธิภาพการ	-	๑.๗๔๙	๐.๑๕๗	-	✓
		ปฏิบัติงานของ					
		บุคลากร					

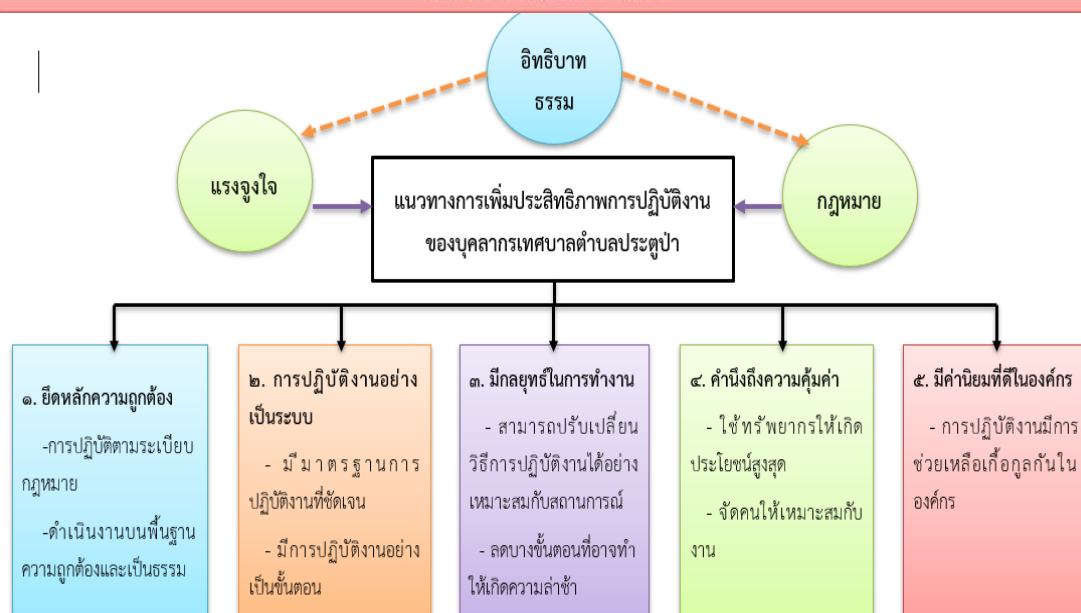
3) แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร
 เทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า

3.1) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 สามารถวิเคราะห์ออกมาเป็นประเด็นโดยแบ่งเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้ **ด้านคุณภาพงาน**เป็นการพัฒนา
 กระบวนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายประกอบด้วย องค์กรต้องมีกระบวนการจัดการความรู้
 ที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานอย่างเป็นระบบ
 การจัดเวทีแลกเปลี่ยนรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและพัฒนาแผนการ
 ดำเนินงานในระยะต่อไป และการพัฒนาพนักงานเทศบาลให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้
 บุคลากรเจ้าหน้าที่แก้ไขปัญหาและสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมได้
ด้านปริมาณงานเป็นการกำหนดความรับผิดชอบให้กับบุคลากรของเทศบาลพบว่า การบริหารจัดการ
 เรื่องอำนาจหน้าที่งานที่รับผิดชอบให้เหมาะสมกับทักษะความสามารถของบุคลากรเพื่อให้เกิดความ
 ชัดเจนในการปฏิบัติงานที่จะทำให้เกิดการวางแผนกระจายงานอย่างเหมาะสม **ด้านเวลา**พบว่า
 การวางแผนงานที่จะปฏิบัติงานตามเวลาที่เหมาะสม และการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานภายใต้กฎระเบียบ
 เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีความรวดเร็วและไม่ซับซ้อน **ด้านค่าใช้จ่าย**ในการดำเนินงานพบว่า การบูร

ณาการความร่วมมือในการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงทั้งในเรื่องของ
งบประมาณและวิธีการในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการการสนับสนุนจากส่วน
อื่นที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของเทศบาลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3.2) แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจากการ
สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถวิเคราะห์ออกมาเป็นประเด็นโดยแบ่งเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้ **ฉันทะ**
(ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน) พบว่า การทำให้บุคลากรรักในบทบาทหน้าที่ของตนโดยการ
กำหนดโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับภารกิจ และการมอบหมายงานที่ชัดเจนให้เหมาะสมกับ
ความสามารถของบุคลากร **วิริยะ (ความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน)** พบว่า การกระตุ้นให้เกิด
ความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานอย่างการเพิ่มสวัสดิการต่าง ๆ
ให้บุคลากรมีรางวัลที่เป็นผลตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลัง **จิตตะ (ทุ่มเทจดจ่อกับการ**
ปฏิบัติงาน) พบว่า การมอบหมายความรับผิดชอบให้โดยให้บุคลากรมีส่วนในการตัดสินใจเพื่อให้เกิด
ความรู้สึกร่วมต่องานที่ทำ **วิมังสา (การพิจารณาถึงข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และเรียนรู้**
ตลอดเวลา) พบว่า การประเมินผลและทบทวนการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาข้อผิดพลาดและข้อดีใน
การปฏิบัติงานเพื่อวางแผนในการปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๕ จะเห็นได้ว่าแนวทางประยุต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลประจวบฯ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้นำเอาหลักอิทธิบาทธรรมมาสนับสนุนในการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่ดีในการปฏิบัติงานด้วยการปลูกฝังให้มีใจรักในหน้าที่ของตนเพื่อให้เกิดความพยายามในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและสนับสนุนในด้านกฎหมายก็คือการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างจริงจังตั้งใจ พร้อมทั้งไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนจะทำการใดเพื่อไม่ให้ผิดกฎระเบียบที่มี ซึ่งมีแนวทางได้ดังนี้

๑. ยึดหลักความถูกต้อง การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรมจึง เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบขององค์กร การทำหน้าที่ของตนเองตามหลักวิชาชีพอย่างสุจริต เป็นการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้ การแสดงให้เห็นปรากฏถึงความมีจิตสำนึกในความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒. การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ระบบเป็นการรวมกันขององค์ประกอบย่อย ๆ ที่ทำหน้าที่ของตนเอง และมีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การทำงานร่วมกันของส่วนประกอบแต่ละส่วนอย่างมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการทำงานร่วมกันของบุคลากร

ทั้งการสื่อสารภายในองค์กรและนอกองค์กร ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรภายในองค์กร
จำเป็นต้องมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

๓. มีกลยุทธ์ในการทำงาน การที่มีการกำหนดแผนที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการ
ปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือลดบางขั้นตอนที่อาจทำให้เกิดความล่าช้า เพื่อให้เกิด
แนวทางในการปฏิบัติงานแบบใหม่ๆ ที่มีความทันสมัย ซึ่งจะต้องใช้หลักวิมัสสาในการพิจารณาสิ่งต่างๆ
อย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

๔. คำนึงถึงความคุ้มค่า คำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดกับองค์กรและประชาชนจะพึงได้รับจาก
ภารกิจนั้น และในการประเมินความคุ้มค่าจะต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะทำให้ความเป็นไปได้ที่จะประสบ
ผลสำเร็จ ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดอันจะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่าง
คุ้มค่า รวมไปถึงการใช้ทรัพยากรบุคคลที่จะต้องมองถึงความสามารถโดยจัดคนให้เหมาะสมกับงาน

๕. มีค่านิยมที่ดีในองค์กร เป็นการกำหนดวิธีการในการสร้างค่านิยมร่วมจึงถือเป็นวิธีการ
ที่สำคัญในการเสริมแรงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถ้ายอมรับ
ค่านิยมร่วมว่าการทำงานเป็นสิ่งมีคุณค่ายิ่งเห็นสมาชิกในองค์กรยึดมั่นในค่านิยม และมุ่งมั่นปฏิบัติ
หน้าที่เป็นประจักษ์ก็จะยิ่งเพิ่มความคิดในเชิงบวกต่อค่านิยมการปฏิบัติงานมากขึ้น

การอภิปรายผล

1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร
เทศบาลตำบลประตูปา อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$. S.D. =
0.328) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$.
S.D. = 0.452) ด้านปริมาณงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$. S.D. = 0.441) ด้านเวลา
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$. S.D. = 0.432) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$. S.D. = 0.532) สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ไพบุลย์ ตั้งใจ ได้ทำการ
วิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานตามหลักอิทธิบาท4 กรณีศึกษาบริษัท

แอมพาสินตัสตรี จำกัด อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ไพบูลย์
ตั้งใจ. 2554 : บทคัดย่อ)

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดของประชาชนเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามเพศพบว่าไม่
แตกต่างกัน ($t = -0.839$, $\text{Sig.} = 0.402$) จำแนกตามอายุพบว่าไม่แตกต่างกัน ($F=1.675$, $\text{Sig.}=0.172$)
จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน ($F=1.611$, $\text{Sig.}=0.186$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่าในด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ($F=2.845$, $\text{Sig.}=0.038$) ประชาชนที่การศึกษาต่ำกว่า ม.6 มี
ความคิดของประชาชนเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้านค่าใช้จ่ายในการ
ดำเนินงาน มากกว่า ประชาชนที่มีการศึกษา ม.6 และปริญญาตรี จำแนกตามอาชีพพบว่าไม่แตกต่าง
กัน ($F=0.260$, $\text{Sig.}=0.903$) จำแนกตามศาสนาพบว่าไม่แตกต่างกัน ($F=0.226$, $\text{Sig.}=0.798$) จำแนก
ตามรายได้พบว่าไม่แตกต่างกัน ($F=1.799$, $\text{Sig.}=0.147$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่
มีรายได้ต่างกันมีความคิดของประชาชนเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร
แตกต่างกัน ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ($F=3.371$, $\text{Sig.}=0.019$) ดังนั้นในภาพรวมทุกด้านไม่
แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พระสมแก้ว การุณโก (ขันติ
ชัย) ได้ทำการศึกษารายเรื่อง "ประสิทธิภาพการบริหารงานของวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก สาธารณะรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว" ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานของวิทยาลัยสงฆ์จำปาสักโดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก
โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน (พระ
สมแก้ว การุณโก (ขันติชัย). 2557)

3) แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร
เทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอมือง จังหวัดลำพูน พบว่า

3.1) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
สามารถวิเคราะห์ออกมาเป็นประเด็นโดยแบ่งเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านคุณภาพงาน พบว่า องค์กรต้องมีกระบวนการจัดการความรู้ที่ชัดเจนเพื่อเป็น
แนวทางในการรวบรวมข้อมูลและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานอย่างเป็นระบบ การจัดเวที
แลกเปลี่ยนรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและพัฒนาแผนการดำเนินงาน

ในระยะต่อไป และการพัฒนาพนักงานเทศบาลให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้บุคลากร
เจ้าหน้าที่แก้ไขปัญหาและสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมได้ ซึ่งสอดคล้องกับ
แนวคิดของ **นิมนวน ทองแสน** ที่กล่าวว่า คุณภาพเกี่ยวกับผลงานมีความถูกต้องครบถ้วน เป็นที่พึง
พอใจจากผลงานที่สำเร็จจากผู้เกี่ยวข้อง และการนำทักษะเทคนิคต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นมาประยุกต์ใช้
กับงานของตนเองและงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (**นิมนวน ทองแสน. 2557.**)

ด้านปริมาณงานเป็นการกำหนดความรับผิดชอบให้กับบุคลากรของเทศบาลพบว่า
การบริหารจัดการเรื่องอำนาจหน้าที่งานที่รับผิดชอบให้เหมาะสมกับทักษะความสามารถของบุคลากร
เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานที่จะทำให้เกิดการวางแผนกระจายงานอย่างเหมาะสม
นลพรรณ บุญฤทธิ์ กล่าวว่า ปริมาณงาน (Quantity) งานที่ 9 เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวัง
ของหน่วยงาน โดยผลงานที่ปฏิบัติได้มีปริมาณที่เหมาะสมตามที่กำหนดในแผนงาน หรือเป้าหมายที่
บริษัทวางไว้ และควรมีการวางแผน บริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ด้านเวลาพบว่า การวางแผนงานที่จะปฏิบัติงานตามเวลาที่เหมาะสม และการลด
ขั้นตอนการปฏิบัติงานภายใต้กฎระเบียบเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีความรวดเร็วและไม่ซับซ้อน **มารวย
วิชาญยุทธนากุล** กล่าวว่า เวลา (Time) เป็นสิ่งสำคัญและเป็นหน้าที่ที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องวางแผน
และบริหารเวลาด้วย ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการใช้เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้
อย่างสะดวก รวดเร็ว ภายใน ระยะเวลาที่เหมาะสม (**มารวย วิชาญยุทธนากุล. 2560.**)

ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานพบว่า การบูรณาการความร่วมมือในการจัดกิจกรรม
ร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงทั้งในเรื่องของงบประมาณและวิธีการในการดำเนินงานได้
อย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการสนับสนุนจากส่วนอื่นที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของเทศบาลมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น **นลพรรณ บุญฤทธิ์** กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
(Costs) ในการดำเนินงานทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงาน และวิธีการคือจะต้องลงทุนน้อยและให้
ได้ผลกำไรมากที่สุด ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต ได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้าน
การเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด (**นลพรรณ
บุญฤทธิ์. 2558.**)

3.2) แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจาก
การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถวิเคราะห์ออกมาเป็นประเด็นโดยแบ่งเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

ฉันทะ(ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน) พบว่า การทำให้บุคลากรรักในบทบาทหน้าที่ของตนโดยการกำหนดโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับภารกิจ และการมอบหมายงานที่ชัดเจนให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ **พระครูสังฆรักษ์ธรรมาภ สุกทโท (จำปาเทศ)** แนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมด้านฉันทะนั้นต้องมีความพึงพอใจในงานที่ทำ ทำงานด้วยจิตอาสาพร้อมที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ไม่หวังผลตอบแทนจากการให้การช่วยเหลือนั้น ๆ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนมีความชื่นชอบในงานการให้บริการ เป็นการทำงานแล้วมีความสุขและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอยู่เสมอ (**พระครูสังฆรักษ์ธรรมาภ สุกทโท (จำปาเทศ).** 2556. บทคัดย่อ.)

วิริยะ (ความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน) พบว่า การกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานอย่างการเพิ่มสวัสดิการต่าง ๆ ให้บุคลากรมีรางวัลที่เป็นผลตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลัง สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ **พระเอกพันธ์ อธิภทโท (วิมานทอง)** ในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมด้านวิริยะ เป็นการทำงานด้วยความเพียรพยายามในการทำงานอย่างเต็มที่เต็มความสามารถ มีความทุ่มเทเสียสละในการทำงานอย่างแท้จริง มีความเพียร มุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อชุมชนอย่างไม่ขาดตกบกพร่องต่อหน้าที่ มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ ไม่ย่อท้อกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามา (**พระเอกพันธ์ อธิภทโท (วิมานทอง).** 2556.)

จิตตะ (ทุ่มเทจดจ่อกับการปฏิบัติงาน) พบว่า การมอบหมายความรับผิดชอบให้โดยให้บุคลากรมีส่วนในการตัดสินใจเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมต่องานที่ทำ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ **วรฤทัย บุญคงชล** ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาท 4 ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ควรตั้งเป้าหมายและความมุ่งมั่นเป้าหมายแห่งความสำเร็จ งานที่ดำเนินการอยู่ให้จิตใจจดจ่อในงาน ผู้บังคับบัญชาต้องหมั่นเตือนเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ เมื่อเกิดปัญหาให้หาสาเหตุของปัญหาด้วยสติ (**วรฤทัย บุญคงชล.** 2556.)

วิมังสา (การพิจารณาถึงข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และเรียนรู้ตลอดเวลา) พบว่า การประเมินผลและทบทวนการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาข้อผิดพลาดและข้อดีในการปฏิบัติงานเพื่อวางแผนในการปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ **พูนสุข ภูสุข** ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเกิดอุปสรรคหรือปัญหา หาวิธีการบริหารกิจการงานให้สำเร็จ โดยติดตามประเมินผลงานและ

นำมาวิเคราะห์วิจัยให้ทราบเหตุผล พิจารณาแก้ไขปัญหาลำต้น และปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานให้
ดำเนินไปสู่ความสำเร็จ (พูนสุข ภูสุข. 2556.)

References

- เทศบาลตำบลประตูป่า. (2564). *แผนอัตรากำลัง 3 ปี ของเทศบาลตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัด
ลำพูน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2566.*
- นลพรรณ บุญฤทธิ์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
สาธารณะ. วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- นิมนน ทองแสน. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการท างานของพนักงานกลุ่มธุรกิจผลิต
เครื่องสำอางในเขตจังหวัดปทุมธานี. *การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการ
จัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี..*
- ไพบูลย์ ตั้งใจ. (2554). “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน ตามหลักอิทธิบาท 4 :
กรณีศึกษา บริษัท แอมพาส อินดัสตรี จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร
มหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).*
- พระสมแก้ว การุณโก (ขันติชัย). (2557). “ประสิทธิภาพการบริหารงานของวิทยาลัยสงฆ์จำปาสักสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).*
- พระครูสังฆรักษ์ธณภพ สุภโท (จำปาเทศ). (2556). “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลัก
อิทธิบาท 4 ของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร”.
*วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.*
- พระเอกพันธ์ อีรภโท (วิมานทอง). (2556). “การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากร
สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*

- พูนสุข ภูสุข. (2556). “ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของข้าราชการฝ่ายอัยการ
สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มารวย วิชาญยุทธนากุล. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานโรงแรม
ระดับ 5 ดาว. การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วรฤทัย บุญคงชล. (2556). “ประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาท 4 ของสำนักงานเขต
บางซื่อ กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพุทธศักราช.
- สิรินภา ทาระนัด. (2561). การศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ในเขต
พื้นที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.